

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 44/2023(3)

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV)»,
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «SIGMA RADIO T.V. PUBLIC LTD»**

Ημερομηνία Απόφασης: 17 Ιανουαρίου, 2024

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Κασάπη, Προέδρου, Αγγελικής Λαζάρου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Πάνου Κανελόπουλου, Τάσου Κυρμίτση, Χρυσώς Τσόκκου και Γαβριήλ Ιωάννου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις του **άρθρου 26(1)(ε) και (2)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **κανονισμών 21(3), 28(1) και 32(3)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο και κανονισμοί, προνοούν ως εξής:

Άρθρο:

26.—(1) Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές—

(ε) του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου·

(2) Τα δελτία ειδήσεων και τα επικαιρικά προγράμματα πρέπει να χαρακτηρίζονται από αντικειμενικότητα και πολυφωνία, ιδιαίτερα αναφορικά με πολιτικά θέματα αλλά και οποιαδήποτε κοινωνικά θέματα που απασχολούν την κοινή γνώμη.

Κανονισμός 21(3)

Οι σταθμοί υποχρεούνται όπως σ' όλες τις εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων) διασφαλίζουν σεβασμό προς την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό βίο, την επαγγελματική, επιστημονική, κοινωνική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου μεταδίδεται από σταθμό ή γίνεται αναφορά ή μεταδίδονται γι' αυτό στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αναγνώριση της ταυτότητάς του. Η πιο πάνω υποχρέωση επεκτείνεται αναφορικά με κάθε άτομο ή την εικόνα γενικά του ανθρώπου ως ατόμου ή μέλους ομάδας.

Κανονισμός 28.-(1)

Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται σε εκπομπή απολαύουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς.

Κανονισμός 32

(3) Απαγορεύεται:

(δ) η δημοσιοποίηση των ονομάτων ανηλίκων που εμπλέκονται σε αστυνομικές ή δικαστικές διαδικασίες και η μετάδοση οποιασδήποτε πληροφορίας που δυνατόν να οδηγήσει στην αποκάλυψη της ταυτότητάς τους.

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **12.12.2023** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις.

Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς και/ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) εργάσιμων ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) εργάσιμων ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού, εκτίθενται στα πιο κάτω υποστοιχεία:

1. Στις **27.10.2023**, μεταξύ των ωρών 06:40 - 09:30, ο οργανισμός μετέδωσε ρεπορτάζ/θεματολογία εντός του προγράμματος «Πρωτοσέλιδο», το οποίο *δεν διεπύταν από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου ατόμων*, κατά παράβαση του **άρθρου 26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Αναφορικά με το ρεπορτάζ:

Στο ρεπορτάζ, προβλήθηκε η περίπτωση ανήλικου παιδιού με συγκεκριμένο πρόβλημα υγείας, που βρίσκεται υπό την κηδεμονία του κράτους και φιλοξενείται σε Παιδική Στέγη. Στο ρεπορτάζ περιλαμβάνεται συνέντευξη που λήφθηκε από τη Δημοσιογράφο Γαβριέλλα Ζάρτηλα, από άτομο το οποίο επιθυμεί να γίνει ανάδοχος του ανήλικου με τελικό στόχο την υιοθεσία του.

Ακολουθεί το πλήρες λεκτικό:

Δημοσιογράφος / Παρουσιάστρια: Εμείς πάμε στο θέμα που σας είχαμε ενημερώσει από το πρωί, για την υιοθεσία ενός παιδιού για το Γολγοθά που περνάει η οικογένεια στην προσπάθειά της να το υιοθετήσει, γιατί αυτό το παιδί διαμένει στις στέγες ανηλίκων. Τα παιδιά του Κράτους τα έχει ονομάσει αυτά τα παιδιά η ίδια η Επίτροπος, σε έκθεση που έχω μπροστά μου. Θέση της επιτρόπου της κυρίας Μιχαηλίδου, αναφορικά με το σύστημα εναλλακτικής φροντίδας που παρέχεται στα παιδιά υπό τη νομική φροντίδα του Κράτους. Πριν περάσουμε σε αυτό, πάμε να δούμε τα όσα μαρτυρεί στη κάμερα του ΣΙΓΜΑ και στο Πρωτοσέλιδο, η κυρία Χρύσω Σάββα για αυτή την προσπάθεια της και όλα όσα συνάντησε στο δρόμο της και συναντά.

Τίτλος: «ΓΟΛΓΟΘΑΣ» Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΜΙΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΓΙΑ ΥΙΟΘΕΣΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ.

Χρύσω Σάββα: Η απόφασή μας να υιοθετήσουμε το αγοράκι ήτανε μετά από μεγάλη σκέψη και πολύ συνειδητή απόφαση και από μένα και από το σύζυγό μου και από όλη την οικογένεια. Αν και τα παιδιά μου πλέον είναι ενήλικα, είπαμε αφού μπορούμε και οικονομικά, για αυτό και από την πρώτη στιγμή αποποιηθήκαμε οποιαδήποτε οικονομική βοήθεια από το κράτος και πήγαμε απευθείας για υιοθεσία. Λειτουργός του Γραφείου Ευημερίας, με ενημέρωσε ότι η διαδικασία, ξεκινάς ως ανάδοχος ενός παιδιού και στην πορεία γίνεται αίτηση υιοθεσίας. Έτσι και εμείς εκάναμε. Η πρώτη γνωριμία με το μωρό: Όταν το εγνωρίσαμε εσυγκλονίστηκα και εγώ και ο σύζυγος μου, γιατί είδαμε ένα μωρό φυσιολογικότατο. Το μόνο που ήταν αφύσικο, δεν ήταν η **τραχειοτομία που είχε**. Αφυσικό για εμάς, ήταν ότι δεν ήξερε τα απλά πράγματα της ζωής. Δεν είχε δει ποτέ κότα, δεν είχε δει ποτέ σκυλάκι, δεν είχε φάει ποτέ με άλλους πάνω σε ένα τραπέζι. Συγκεκριμένα, έτρωγε στο γραφείο του, στο δωμάτιο του στην παιδική στέγη. Ποτέ δεν έτρωγε με τα παιδάκια στη Στέγη. Αρχισα τζιαι αντιλαμβανόμουν ότι κάτι δεν επήγαινε σωστά, ότι το μωρό δεν πήγαινε ούτε νηπιαγωγείο, την επόμενη χρονιά δεν πήγε ούτε προδημοτική. Εστερήτο κάθε δικαίωμα, δηλαδή δικαίωμα μόρφωσης, δικαίωμα κοινωνικοποίησης, δικαίωμα οικογένειας, δικαίωμα αγάπης, ήτανε κλειστό μέσα σε ένα δωμάτιο και αυτά που σας λέω δεν είναι διαπιστώσεις δικές μου και του συζύγου μου. Υπάρχει μία πολύ μεγάλη ομάδα από φροντιστών, που είχε το μωρό και είχε κάμει και γραπτές καταγγελίες που αποκρύφτηκαν και τις έχουμε και τις έχει και ο δικηγόρος μας και ξεκίνησα ένα πολύ μεγάλο αγώνα.

Αν και μου απαγορευόταν, συνάντησα τον διευθυντή της Πνευμονολογικής κλινικής του Μακάρειου Νοσοκομείου, που είναι ο καθ' ύλην αρμόδιος γιατρός του, και τον Εντατικολόγο του Μακαρίου που το μωρόν εχρειάζετον τον λόγω της **τραχειοτομίας**. **Είπαν μου ακριβώς τα αντίθετα που μου έλεγαν από το Γραφείο Ευημερίας**. Ο συγκεκριμένος διευθυντής μου είπε μάλιστα, κυρία Σάββα είτε σπίτι σου μεγαλώνει το μωρό, είτε στη Στέγη, το ίδιο πράγμα είναι για μένα. Ούτε στα μηχανήματα είναι, ούτε οι φροντιστές που έχει είναι γιατροί ή νοσηλευτές ή νοσοκόμοι. Όπως εκπαιδεύτηκαν τζείνοι,

που ήταν μία κοπέλα καθαρίστρια και εκπαιδεύτηκε για του καθαρίζει την τραχειοτομία, θα εκπαιδευτείς και εσύ.

Τίτλος: ΚΑΤΑΠΑΤΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Οτιδήποτε δεις εις το μωρό δεν θα κάνεις το γιατρό, θα μου το φέρεις εμένα στο νοσοκομείο, όπως αν ήταν το δικό σου μωρό. Σπίτι μου, εκτός από το δωμάτιο του (...) κατασκευάσαμε καινούργιο δωμάτιο, Αν και είχα δωμάτια που ήταν των παιδιών μου και πλέον είναι ενήλικες και έχουν φύγει από το σπίτι, για τις ανάγκες του, μου είπαν συγκεκριμένα θέλουμε 8 πρίζες κάθετες και για το μηχάνημα του αναπνευστήρα το βράδυ, που μόνο τζέινο είναι το θέμα του, χρειάζεται αναπνευστήρα το βράδυ που θα κοιμηθεί το μωρό. Και το είδε και το Γραφείο Ευημερίας από την πρώτη στιγμή που μπήκε το πρώτο τούβλο, το έβλεπαν. Δίπλα από το δωμάτιο του (...), έχω δωμάτιο φροντιστή.

Είχε άλλους αναδόχους, όχι για υιοθεσία, είμαστε οι πρώτοι για υιοθεσία, που τον κακοποίησαν. Εκακοποίησαν τον σωματικά και το ανακάλυψαν οι γιατροί του Μακαρίου και είναι γραμμένο στο φάκελο του Μακαρίου. Η οικογένεια η άλλη, τον εκακοποίησε και όταν επήγε το μωρό στο Μακάρειο Νοσοκομείο το αντιλήφθηκαν οι γιατροί και ειδοποίησαν. Δεν ήταν το Γραφείο Ευημερίας. **Το Γραφείο μας το απέκρυψε** και μάλιστα όταν τους το ανέφερα, το Hope for Children, είχε άγνοια. Και γύρισε πάνω στη Λειτουργό του Γραφείου Ευημερίας και της είπε: Εν αλήθεια; Και της έκαμε το κεφάλι της, ναι!

Δημοσιογράφος / Παρουσιάστρια: Σήμερα πού βρίσκονται οι διαδικασίες για την υιοθεσία του παιδιού;

Χρύσω Σάββα: Μετά από τόσα χρόνια, είχα συνάντηση με πάρα πολλούς πολιτικούς. Είχα συνάντηση στο προεδρικό, ο κ Αναστασιάδης που λέω. Συγκεκριμένη κοπέλα, μου είπε μάλιστα: «Κυρία Σάββα, είναι πολύ σοβαρά τούτα που μου δείχνεις» - γιατί της έδειξα κάποια πράγματα – «κάμε τα γραπτώς διότι τα γραπτά μένουν».

Έβαλα δικηγόρο, τα κάμαμε γραπτά με επιδότη παρακαλώ, τα παραδώσαμε στην Πρόεδρο της Βουλής, τότε ήταν η κυρία Ανθούση Υφυπουργός Πρόνοιας, **στην κυρία Κιρατζή, εκάμαμεν επιστολή στην κα Κιρατζή ότι προτίθεμαι για υιοθεσία, δεν πήραμε καμιά απάντηση.** Μεσολάβησαν οι εκλογές. **Πριν τις εκλογές, επαρχιακός ήταν η κυρία Πέγκα. Μεγάλα εμπόδια.** Όταν το δημοσιεύσαμε στην εφημερίδα, εσηκώστηκε και το τηλέφωνο και μας επήρασιν, ενώ πριν δεν απαντούσαν καν τα τηλέφωνα. Εκάλεσα στο γραφείο της. Ήθελε να κάνουμε συμφωνία. **Η συμφωνία έγινε γραπτή με την κυρία Πέγκα, γιατί αφυπηρετούσε σε ένα μήνα, το Γενάρη αφυπηρέτησε ως επαρχιακός Λειτουργός του Γραφείου, ότι σταματώ οποιαδήποτε διαδικασία για να το ερευνήσει. Έτσι και έκανα, έδειξα καλή τη πίστη. Γιατί, ό,τι ανακάλυπτα εγώ, πήγαινα στο γραφείο και ενημέρωνα, γιατί πίστευα ότι ήταν μαζί μου. Κάποιες ατασθαλίες που έκαναν οι φροντιστές, που ήταν μιας ιδιωτικής εταιρείας, που είχε άγνοια το Γραφείο.**

Τίτλος: ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΑΝΑΔΟΧΩΝ ΚΑΙ ΠΡΩΗΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΩΝ ΜΕΝΟΥΝ ΑΝΑΠΑΝΤΗΤΕΣ

Αφυπηρετά η κα Πέγκα, μου τον έδωσε τα Χριστούγεννα κάποιες ώρες και την Πρωτοχρονιά. Για πρώτη φορά **ο Άγγελος** ήρθε σπίτι μας. Εζήσαμε πολλά συγκινητικές στιγμές. Ο πεθερός μου, είναι πάνω από 70 χρονών, έκλαιε όπως το μωρό. Έχει τόσα εγγόνια και λαλεί δεν εξαναένιωσα τούτα τα πράματα. Γιατί τούτο το μωρό, τούτο το πράμα; Για πρώτη φορά είδε σκύλο. Το σπίτι μας αν είδετε εν σε αγρόκτημα 8 σκάλες. Επήαινε ποτζει στους ελαιώνες, εγοράσαμε του γαλότσες τζιαι ετάϊζε τις κότες και τις πάπιες. Πρώτη φορά έζησε **ο Άγγελος** τούτα τα πράματα. Ο σύζυγος μου έχει εταιρεία με φορτηγά. Πρώτη φορά εμπήκε σε φορτηγά **ο Άγγελος.** Τζιαι έλεγε μας θέλω να μου φέρει ο Άγιος Βασίλης φορτηγό, σαν του Λάμπρου μου. Μιλούμε για πράματα πολλά συγκλονιστικά, που δεν τα βίωσα με τα παιδιά μου. Πολλά δυνατά συναισθήματα. **Έδωσα το περιθώριο της κας Πέγκα. Αφυπηρέτησε εμπήκε άλλη στη θέση της, έδωσα περιθώριο μέχρι το Πάσχα.** Νοουμένου ότι επήραμεν τον τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά, πιστεύαμε ότι το μωρό θα κάμει Πάσχα με όλη την οικογένεια. Με τα παιδιά μου, με τα πεθερικά μου, τα αδέρφια μου. Εκάλεσε με στο γραφείο της μετά τούντες

επιστολές βεβαίως, η Προϊστάμενη στο Καιμακλί. Έτρεξε να διορθώσει δύο-τρία πράγματα που τούτα, γιατί έγραφε φυλακή, «και δεν το δέχομαι ότι είναι φυλακή». Ένα μωρό λέω της, που δεν έχει δικαίωμα στη μόρφωση. Πέ μου μια δραστηριότητα, που πληρώνεστε τζιαι πάει το μωρό; Εν μπορεί να πάει ποδόσφαιρο; Μάλιστα. Μπορεί να πάει μουσική, μπορεί να πάει ζωγραφική! Εν έχει γονείς τούτο το μωρό. Ποιά εν η ζωή του; Ένα δωμάτιο 3 επί 3; Με αυτοκινητάκια; Τούτη εν η ζωή του; **Έβλεπα την ότι αντί να με καταλαβαίνει, εθύμωνε! Λαλεί μου εν θα σου τον δώκω το Πάσχα.** Ο άντρας μου έχασε τη ψυχραιμία του. Ήταν κεραυνός εν αιθρία, δηλ. εν επεριμέναμε να μας πει εν θα μας τον δώσει. Γιατί τζιαι το μωρό επερίμενε να έρθει. Ο (...) ζητά να έρθει στο σπίτι μας. Έφρα που τζιαμέ, έκλαια. Λαλώ της εγώ εν να τον πιάω ότι τζιαι να κάμεις, εγώ θα το πιάω το μωρό, είτε Ευρωπαϊκό Δικαστήριο χρειαστεί να πάω.

Εφτάσαμε εις τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη. Πρόεδρε εν μου διά του μωρό. Ήταν Τρίτη του Πάσχα. Εγώ εν έκαμα Πάσχα σπίτι μου φέτος. Έπια το αυτοκίνητο μου τζιαι επήα στην Πάφο να έβρω τον Πρόεδρο. Και πήρα τον φάκελο του (...), του τον έδωσα στο χέρι. Τζιαι έκλαια. Τζιαι λαλεί μου θα σε βοηθήσω. Έβαλε τον Διευθυντή του Προεδρικού τζιαι επικοινωνήσε μαζί της. Αν και δεν ενδείκνυται κα Γαβριέλλα μου όταν είσαι ανάδοχος να περνάς τις ψυχιατρικές και την ψυχική υγεία του κράτους, περνάς από το Hope for Children, ψυχολόγους, του είπε ότι επερίμενε την απάντηση του ψυχολόγου του κράτους. Περνά ένας μήνας, περνούν δύο μήνες, περνούν τρεις μήνες, τίποτε, άφαντη. Έστειλα αίτημα εγώ, εγίνετον ο γάμος της κόρης μου, να παρευρεθεί το μωρό, έστω για δύο τρεις ώρες, να δει τι ήταν ο γάμος. Τζιαι να το επιστρέψουμε πίσω, με την παρουσία πάντα φροντιστή. Δεν επήραμε ούτε καν απάντηση. **Και μαθαίνουμε πρόσφατα όταν μας ειδοποίησε η ψυχολόγος από το κράτος... Συγγνώμη της λέω, μιλούμε για πριν 15 ημέρες. Πότε σας ειδοποίησαν εσάς; Πότε σας εστάληκε αίτημα; Λαλεί μου, τέλος Ιουνίου. Ενώ του Διευθυντή του Προεδρικού τον Απρίλη, του είπε ότι περίμενε την αξιολόγηση, ενώ καν δεν είχε βάλει αίτημα!**

Το τραγικό της υπόθεσης όμως είναι άλλο. Όταν επήγα στη συνάντηση εγώ και ο σύζυγός μου, στη ψυχολόγο του κράτους - και θα επικαλεστώ τη μαρτυρία της γιατί έχω την άδεια της - και της εξήτησα μάλιστα ότι θα παρευρεθεί και στο Δικαστήριο, όπως και ο κ. Γιάλλουρος και όλοι αυτοί, να κάμουν τη δουλειά τους σωστά. Δηλ. να πουν την αλήθεια. Της εξήτησε της ψυχολόγου, να κάμει έκθεση με αντικείμενο και αξιολόγηση. Εγώ εν ηξέρω που τούντα πράματα, της είπα τί σημαίνει έκθεση με αντικείμενο και αξιολόγηση; Σημαίνει ότι έχεις ένα πρόβλημα, λαλεί μου. Μπορεί να είναι αλλοπρόσαλλη συμπεριφορά, μπορεί να είναι διαταραγμένη προσωπικότητα... **Με λίγα λόγια κατεύθυνε σε στο τι έκθεση να κάμεις; Μάλιστα, λαλεί μου. Και επειδή αυτή η κυρία φτάνει στο σημείο να αναιρεί τον Πρόεδρο, φτάνει στο σημείο να αναιρεί νομοθεσίες, γιατί η αναδοχή, αν το πάρουμε και ως αξιολόγηση, δεν κάμνει δύο χρόνια. Αλλοίμονο μια οικογένεια που θέλει να γίνει ανάδοχος σε ένα μωρό που εν μέσα σε μια Στέγη, να ταλαιπωρείται δύο χρόνια. Αντί το κράτος να βοηθά, δεν γίνεται να βάλλει εμπόδια μια κοπέλα.**

Δημοσιογράφος / Παρουσιάστρια: Έχετε φτάσει μέχρι τον Πρόεδρο. Έχουν διαπιστώσει όλοι τα λάθη που έχουν γίνει. Ωστόσο σήμερα ακόμα αυτό το μωρό δεν έχει έρθει κάτω από τη στέγη σας για να του δώσετε την αγάπη που τόσο θέλετε. Τι σας απαντούν για αυτό;

Χρυσώ Σάββα: Πριν από 15 ημέρες και την ευχαριστώ πάρα πολύ - γιατί είναι και βουλευτής είναι και αναπληρωτής Πρόεδρος σε κόμμα η κα Χριστιάνα και είναι μια πολύ καταξιωμένη δικηγόρος, - απέστειλε στην κα Κιρατζή και μίλησε από ότι γνωρίζω και με την Υφυπουργό, αν είναι προς υιοθεσία ο (...). Η απάντηση που έλαβε γραπτώς και έπρεπε να της απαντήσουν γιατί ήταν η Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, το συγκεκριμένο παιδάκι που από την ημέρα που εγεννήθηκε δεν έχει γονείς, μέχρι σήμερα που σχεδόν είναι 10 χρονών, δεν είναι αυτήν την περίοδο προς υιοθεσία. Και ο λόγος που γράφει κάτω η επιστολή, είναι για λόγους υγείας. Μα ο (...) εν τζιαι να γιάνει. Είναι σύνδρομο που έχει. Θα ζήσει με τούτο το πράμα. Είναι τρόπος ζωής. Τα μωρά που έχουν καρκίνους, τα μωρά που έχουν σοβαρές νόσους, πιάνουν τα που τες οικογένειες τους; Η διαδικασία

δικαστικά προχωρά με τον δικηγόρο μας. Απλά επειδή είναι μια χρονοβόρα διαδικασία η υιοθεσία, όπως μου είπε και η Πρόεδρος της Βουλής την περασμένη εβδομάδα που είχα συνάντηση μαζί της. Είναι χρονοβόρο και το κατανοώ. Αυτό που ζητούμε άμεσα και ζητώ την παρέμβαση του προέδρου, είναι ως ανάδοχος του Άγγελου. Να έρθει το μωρό να διαμένει σπίτι και να με επιβλέπουν συνέχεια, μέχρι να τελειώσει η διαδικασία της υιοθεσίας να μπορεί να έχει μία φυσιολογική ζωή τζέιντο μωρό και δεν θέλω λεφτά από το κράτος, εγώ να τα πληρώνω. **Δεν το δέχομαι όμως από λειτουργούς που κάθονται पास τζέιντες καρτέκλες για κάποια μωρά πονεμένα, να τα αντιμετωπίζουν ως μία επιταγή.**

Δημοσιογράφος / Παρουσιάστρια: Αν σας ρωτούσε κάποιος γιατί επιμένετε...

Χρύσω Σάββα: Θεωρώ είμαι η φωνή του, θεωρώ ότι είμαι η μόνη... Αν υπάρχει οικογένεια να τον υιοθετήσει, όχι για ανάδοχος, γιατί η αναδοχή έχει λεφτά, θα κάνω πίσω **δεν γίνεται στα 10 του χρόνια να μου στέλνουν λειτουργοί του Κράτους, ότι στο παρόν στάδιο δεν είναι προς... Γιατί;** Για να γιάνει; Γιατί; Εν γίνεται να πηγαίνει στα δέκα του χρόνια σχεδόν σχολείο, ένα μωρό που δεν έκανε νηπιαγωγείο, δεν έκανε προδημοτική, δεν έκανε πρώτη τάξη. Απλά πέρσι είχε μία δασκάλα και του διάβαζε μίαν ώρα. Έτσι εν κάμνεις πρώτη τάξη. Και επήε Δευτέρα τάξη φέτος. Τζιαι έκλαιε προχτές, τζιαι εκράτουν τον αγκαλιά τζιαι έλεγε μου Χρύσω μου, δεν μπορώ. Είναι δύσκολα. Γιατί κάμνουν πολλαπλασιασμούς, κάμνουν διαιρέσεις, εν έχει ιδέα που τούτα τα πράματα. Κάμνουν Αγγλικά τα μωρά. Πιέζεται. Τζιαι δεν μπορώ να τον βοηθήσω. Να πληρώσω εγώ ένα μελετητήριο, που πιάνουν λεφτά από το κράτος. Πού παν τζέιντα λεφτά; Γιατί δεν επήγε ένα μελετητήριο τζέιντο μωρό, να το βοηθήσει; **Από το 21' που έχω κάμει την αίτηση, ήρθε μαζί μας εις τον παιχιδότοπο και μπορούν να το πουν και οι ιδιοκτήτες του παιχιδότοπου, η Λειτουργός του (...). Μια φορά για μισή ώρα. Τελειώνει το 23'.** Σπίτι μου ήρθε τρεις φορές. **Ερωτήσετε πόσες φορές επήαν εις τη Στέγη να τον δουν; Ξέρετε ότι μετά από αίτημα της κας Πέγκα, πρώτη φορά επήε η Προϊστάμενη Λειτουργός στον κ. Γιάλλουρο, φέτος...; Στα 9μιση του χρόνια. Τζιαι τούτα μαθαίνω**

τα από τους γιατρούς. Δεν γίνεται να είσαι κηδεμόνας ενός παιδιού τζιαι να γίνεται 9μηση χρονών να πα να βρεις τον Διευθυντή της Πνευμονολογικής, να μάθεις για το Σύνδρομο. Ξέρετε από πού πληροφορούνταν; Από τον Σύνδεσμο παραπληγικών. Που τους πληρώνουν τούτους. Αν τούτα τα πράματα, θεωρείτε ότι εν έπρεπε να βάλω μεγαλοδικηγόρους, να φύω τζείντο μωρό που τζειμέσα... Εγώ εν τζοιμούμαι τη νύχτα. Εγώ εν έκαμα Πάσχα φέτος. Τζιαι αν δεν έρθει τα Χριστούγεννα ο Άγγελος, ούτε Χριστούγεννα εν να κάμω σπίτι μου. Έχω παιδιά, αλλά εν όλη την οικογένεια που μας στεναχωρεί. Θεωρούμε αδικία. Τζιαι τούντο μωρό δεν επέλεξε τούντον τρόπο ζωής. Κάποιοι άλλοι τον επιλέξαν για εκείνον. Ζητώ την παρέμβαση του Προέδρου της Δημοκρατίας, για να καθαρίσει αρκετά άτομα από τα σημεία που είναι, και δεν πρέπει να είναι.

Ο (...) έχει μια Χρύσω και ένα Λάμπρο, που θα κινήσει γη και ουρανό για να φύει. Έχει μωρά όμως που δεν έχουν μια Χρύσω και ένα Λάμπρο. Και σίγουρα δεν είμαι η μοναδική περίπτωση.

Δημοσιογράφος / Παρουσιάστρια: Ακούσαμε όλοι τι έχει πει η κα Χρύσω. Να αναφέρω απλά, για να γνωρίζουν οι αρμόδιοι ότι τα λεγόμενά της κυρίας Χρύσως, εμείς τα επιβεβαιώσαμε. Πώς; Δεν γίνεται όλοι να λένε ψέματα, γιατί απλά έχουμε πηγές οι οποίες χωρίς να γνωρίζουν την κυρία Χρύσω, μας είπαν ακριβώς τα ίδια πράγματα, έκαναν ακριβώς τις ίδιες καταγγελίες, είπαν ότι και οι ίδιοι έστειλαν επιστολές στην Επίτροπο του Παιδιού, σε κόμματα, σε προεδρικό και επί προεδρίας του κυρίου Αναστασιάδη και τώρα, στην Υφυπουργό Πρόνοιας και στην προηγούμενη και στην Υφυπουργό σήμερα και για αυτό κανείς δεν μπορεί να πει ότι δεν γνώριζε. Όπως και πολλοί άλλοι γνώριζαν, αλλά έκλειναν τα αυτιά τους.

Πάμε να τα πάρουμε με τη σειρά, τα παιδιά έχουν δικαιώματα και τα δικαιώματα τους λέμε ότι προσπαθούμε να τους τα μάθουμε. Στα μικρότερα παιδιά ποιός θα διεκδικήσει να

τηρούνται τα δικαιώματά τους; Θέλετε να τα δούμε μαζί, μερικά ένα – ένα, από τα πιο βασικά που επιλέξαμε 4, για να δούμε εμείς τι είναι αυτά που καταπατούνται:

Τίτλος: ΤΑ «ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ» ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥΣ

Το Κράτος, πρέπει να στηρίζει την οικογένειά σου, ώστε να είναι σε θέση να σε φροντίζει - αυτό κρατήστε το και θα σας πω στη συνέχεια γιατί. Συνεχίζουμε, δικαιούσαι να πηγαίνεις σχολείο και να μορφώνεσαι όσο το δυνατόν περισσότερο. Το παιδάκι στα 10 του είναι ακόμα στη δευτέρα τάξη, οποιοδήποτε πρόβλημα υγείας και αν υπήρχε, μπορούσε το παιδί να γίνει προετοιμασία του. Αν ένας γονιός δεν έστειλε το παιδί του στο σχολείο, ούτε στην ειδική εκπαίδευση, αλλά ούτε και σχολείο, όπως την ενιαία εκπαίδευση, μάλλον η Αστυνομία θα πήγαινε να τον βρει. Πάμε σε άλλο δικαίωμα. Δικαιούσαι να γνωρίζεις ποιά είναι η οικογένειά σου και να μεγαλώνεις με αυτή. Η οικογένειά σου έχει ευθύνη να σε βοηθάει και να σε συμβουλεύει. Σε περίπτωση που δεν μπορείς να ζήσεις με την οικογένειά σου, το Κράτος πρέπει να φροντίζει ώστε να μεγαλώνεις με χαρά και ασφάλεια, σε ένα άλλο χώρο ή μια άλλη οικογένεια που να σε σέβεται. Το Κράτος, πρέπει να ελέγχει συχνά ότι αναπτύσσεται και προστατεύεται στο νέο χώρο που μένεις.

Για καταγγελίες που έχουν γίνει και έχουν φτάσει στην Επίτροπο του Παιδιού: Η Επίτροπος του Παιδιού τον Απρίλιο του 2022 - και αυτό υπάρχει και στη σελίδα της Επιτρόπου, όποιος θέλει μπορεί να το δει, ο τίτλος είναι «Τα παιδιά του Κράτους - θέση της Επιτρόπου Προστασίας των δικαιωμάτων του παιδιού Δέσπως Μιχαλίδου, αναφορικά με το σύστημα εναλλακτικής φροντίδας που παρέχεται στα παιδιά από τη νομική φροντίδα του Κράτους». Είναι αποτέλεσμα διερεύνησης παραπόνου. Σε αυτή την πολυσέλιδη λοιπόν διερεύνηση και συμπεράσματα της Επιτρόπου, αναφέρεται στο σημείο Δ8-95: «Σε αυτό το σημείο, δεν είναι δυνατόν να μη γίνει αναφορά στη συγκεκριμένη περίπτωση παιδιού με σπάνιο σύνδρομο, που πέρασε τα πρώτα του χρόνια ζωής στο

Μακάριο και αποτελεί περίπτωση κατάφορης παραβίασης των δικαιωμάτων του.». Αυτά που αναφέραμε προηγουμένως είναι μερικά από αυτά.

Επίσης λέει συγκεκριμένα: «Από την γέννηση του παιδιού οι γονείς του αποτίνονταν στις αρμόδιες υπηρεσίες με βασικό αίτημα ανάμεσα σε άλλα, την παροχή τριών νοσηλευτών για κατ οίκον νοσηλεία του βρέφους, δεδομένης της ανάγκης του για 24ωρη υποστήριξη με αναπνευστήρα.». Το εν λόγω αίτημα δεν ικανοποιήθηκε και η Επίτροπος Διοικήσεως διαπίστωσε ανυπαρξία ενός ικανοποιητικού θεσμικού πλαισίου. Παρά τις αντιδράσεις - προχωρώ πιο κάτω - των γονιών και τις έντονες ανησυχίες τους, το παιδί μετά από 9 μήνες παραμονής στο Μακάρειο νοσοκομείο μετακινήθηκε με κάποιες διευθετήσεις, στο σπίτι των γονιών. Μερικούς μήνες αργότερα, λόγω σοβαρών υπογλυκαιμικών και επιληπτικών επεισοδίων, οι γονείς απαίτησαν την παραμονή του παιδιού τους στο Μακάρειο Νοσοκομείο και στη συνέχεια αποποιήθηκαν των γονικών τους δικαιωμάτων.

Επειδή αυτή η ιστορία έχει δει πάρα πολλές φορές το φως της δημοσιότητας και κάναμε όλοι λόγο χωρίς να γνωρίζουμε, για εγκατάλειψη του βρέφους, δεν βλέπω εγκατάλειψη. Βλέπω ανθρώπους οι οποίοι δεν στηρίχτηκαν. Ανάμεσα στα δικαιώματα του παιδιού, είναι να μπορεί το κράτος να στηρίζει την οικογένεια για να σε μεγαλώσει. Αυτό το δικαίωμα σε αυτό το παιδί, από την ημέρα της γέννησης του καταπατήθηκε, δεν ικανοποιήθηκε και λόγω έλλειψης ικανοποιητικού θεσμικού πλαισίου, αποφάνθηκαν οι αρμόδιοι. Και να συνεχίσω. Αυτή η αίτηση των γονιών έγινε 30/9 του 2014. Το παιδί γεννήθηκε το δεύτερο του 14' και τί άλλο να πω; Προχωράω. «Δεν μπορώ να μην επισημάνω την τραγική ειρωνεία στο γεγονός ότι η 24ωρη υποστήριξη από ομάδα νοσηλευτών φροντιστών ήταν αυτή που ζήτησαν οι γονείς από τους πρώτους μήνες της ζωής του και είναι αυτή η οποία εκ των πραγμάτων, φαίνεται ότι εξυπηρετεί περισσότερο τις ανάγκες του. Δεν είναι δυνατό να διαπιστωθεί κατά πόσο το παιδί θα παρέμενε στη φυσική του οικογένεια, εάν η συγκεκριμένη διευθέτηση παραχωρείτο έγκαιρα, αλλά έχω την άποψη ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες και ειδικότερα το Υπουργείο Υγείας, απέτυχαν να ανταποκριθούν στις ανάγκες του συγκεκριμένου παιδιού.» Απέτυχαν! Η Επίτροπος το λέει, όχι εμείς. Εμείς

παραθέτουμε τα στοιχεία, τις μαρτυρίες μίας προσπάθειας μίας οικογένειας να προστατεύσει και να βοηθήσει το παιδί, με αγνά αισθήματα και πάρα πολύ αγάπη και η Επίτροπος μέσα από τις διαπιστώσεις, λέει ότι απέτυχαν. Δεν τα λέμε εμείς, παραθέτουμε τα γεγονότα και κρίνονται οι υπόλοιποι. Απέτυχαν λοιπόν να ανταποκριθούν στις ανάγκες του συγκεκριμένου παιδιού, για την παροχή επαρκούς κατ'οίκον νοσηλευτικής φροντίδας. Δηλαδή, δεν μπήκαμε στη διαδικασία να στηρίξουμε αυτή την οικογένεια.

Ένα μεγάλο απολογούμαι από αυτήν την οικογένεια που μπορεί να μας παρακολουθεί, οι παππούδες, οι γονείς ή οποιοσδήποτε άλλος έχει σχέση με αυτό το παιδί και κατακρίθηκαν από όλους μας. Εγώ δεν έγραψα προσωπικά ποτέ μου τίποτα, αλλά σκέφτηκα πολλά: Πώς είναι δυνατόν; Είναι δυνατόν! Γιατί δεν στηρίχτηκαν και δεν τους βοήθησε κανείς.

Τίτλος: ΟΠΟΙΟΣ ΜΙΛΑΕΙ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΚΩΣ ΕΧΟΝΤΑ ΣΤΗ ΣΤΕΓΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΒΛΕΠΕΙ ΤΗΝ ΠΟΡΤΑ ΤΗΣ ΕΞΟΔΟΥ... ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΡΙΑΣ

Κάτι τελευταίο να σας πω. Στα χέρια μου κρατώ καταγγελία φροντιστήριας, η οποία αποστέλει στην Επίτροπο Προστασίας Δικαιωμάτων του παιδιού και στην Υφυπουργό Πρόνοιας, τότε την κυρία Ανθούση, η οποία λέει ακριβώς τι είναι αυτό που βίωνε - και μαρτυρίες λένε συνεχίζει να βιώνει - το παιδί στη Στέγη. Για αυτό και απαιτούν αυτοί οι άνθρωποι, να πάρουν το παιδί στο δικό τους σπίτι και να το προστατέψουν. Και όπως λέει και η κυρία Χρύσω, βάζει μεγαλοδικηγόρους. Ο κύριος Αντώνης Δημητρίου στη Λάρνακα, έχει αναλάβει πλέον την υπόθεση, μετά την κυρία Χριστιάνα Ερωτόκριτου. Και αν κανείς από εσάς διαβάσει τα όλα όσα εξιστορεί αυτή η κυρία, η οποία μου έχει δώσει την άδεια να πω και το όνομα της, ωστόσο δεν θα προσθέσει κάτι στην όλη καταγγελία, δεν έχω τι άλλο να πω. Μεταξύ άλλων, θα σας πω μόνο ένα: Ότι αν γινόταν κάτι στη Στέγη, το παιδί ανέφερε: Εσύ φταις! Αν κάποιος ανταποκρινόταν «δεν φταίω εγώ, δεν φταίει κανείς» και οτιδήποτε, το παιδάκι απαντούσε: Ο «έλεγε το όνομα του», φταίει και το επαναλάμβανε. Ενώ στη συνέχεια συνέχιζε με το να λέει: Είσαι άταχος, θα μπεις τιμωρία» ή έδερνε τα χέρια του και έλεγε, αταξία, τιμωρία τώρα στη γωνία, δείχνοντας προς τον τοίχο, Ένα παιδάκι που

τα λέει αυτά καταλαβαίνετε τί έχει βιώσει και τί έχουν ακούσει τα αυτιά του. Και άλλα πολλά, άλλα πολλά. Είμαι έτοιμη να απαντήσω στις απορίες των αρμοδίων, όπως θα ήθελα και πάρα πολύ επίσης να μπορούν να βγουν και στην εκπομπή, αλλά δεν ξέρω... περιμένουμε. Αυτά και ο καθένας βγάζει τα συμπεράσματα του.

Πάμε τώρα να συνεχίσουμε με άλλα θέματα, πάμε στη Λεμεσό και το Σάκη Στυλιανού. Σάκη μου καλή σου μέρα.

Ανταποκριτής Λεμεσού: Καλημέρα Γαβριέλλα, καλημέρα σε όλο τον κόσμο από τη Λεμεσό. Παρακολούθησαμε το ρεπορτάζ σου, από ότι καταλαβαίνω υπήρχε η πρόσκληση αλλά δεν ανταποκρίθηκαν μέχρι τώρα;

Δημοσιογράφος / Παρουσιάστρια: Είναι η αλήθεια ότι δεν προσκλήθ... Χθες μίλησα με το Γραφείο της Επιτρόπου Προστασίας του Παιδιού, δεν υπήρχε κάποια συνέχεια εάν ήθελαν πέραν του συμβουλευτικού τους χαρακτήρα να μας προσθέσουν κάτι άλλο. Αλλά είναι αλήθεια ότι δεν προσκλήθηκαν Σάκη μου, είμαι ξεκάθαρη. Αλλά είναι ανοιχτά και τα τηλέφωνα μας και οι πόρτες μας. Σε ακούμε για τα θέματα για να προχωρήσουμε.

Συνοπτικά:

- Στο πρόγραμμα δεν διασφαλίζεται ο σεβασμός στην προσωπικότητα και υπόληψη Λειτουργών του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας (Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας).
- Στο πρόγραμμα δεν διασφαλίζεται ο σεβασμός του ιδιωτικού βίου ανήλικου προσώπου.

2. Στις **27.10.2023**, μεταξύ των ωρών 06:40 - 09:30, ο οργανισμός μετέδωσε ρεπορτάζ/θεματολογία εντός του προγράμματος «Πρωτοσέλιδο», το οποίο *δεν χαρακτηριζόταν από αντικειμενικότητα και πολυφωνία, αναφορικά με κοινωνικό*

θέμα που απασχολούσε την κοινή γνώμη, κατά παράβαση του άρθρου 26(2) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Συνοπτικά:

- Στο πρόγραμμα δεν προβάλλεται η θέση του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας (Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας), ούτε θέση Λειτουργών του οι οποίοι κατονομάζονται.
3. Στις **27.10.2023**, μεταξύ των ωρών 06:40 - 09:30, ο οργανισμός μετέδωσε ρεπορτάζ/θεματολογία εντός του προγράμματος «Πρωτοσέλιδο» *χωρίς να διασφαλίζει σεβασμό προς τον ιδιωτικό βίο, την επαγγελματική ή άλλη συναφή δραστηριότητα προσώπων τα ονόματα των οποίων μεταδόθηκαν και για τα οποία έγιναν αναφορές ή μεταδόθηκαν στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αναγνώριση της ταυτότητάς τους*, κατά παράβαση του **καν. 21(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Συνοπτικά:

- Στο πρόγραμμα δεν διασφαλίστηκε ο σεβασμός στην επαγγελματική δραστηριότητα προσώπων τα ονόματα των οποίων μεταδόθηκαν και για τα οποία έγιναν αναφορές ή μεταδόθηκαν στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αναγνώριση της ταυτότητάς τους δηλ. Λειτουργών του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας (Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας).
- Στο πρόγραμμα δεν διασφαλίστηκε ο σεβασμός του ιδιωτικού βίου ανήλικου προσώπου, του οποίου μεταδόθηκε το όνομα και μεταδόθηκαν στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αναγνώριση της ταυτότητάς του.

4. Στις **27.10.2023**, μεταξύ των ωρών 06:40 - 09:30, ο οργανισμός μετέδωσε ρεπορτάζ/θεματολογία εντός του προγράμματος «Πρωτοσέλιδο» **χωρίς να διασφαλίσει ότι πρόσωπα που αναφέρονται σε αυτό απολαύουν δίκαιης συμπεριφοράς**, κατά παράβαση του **καν. 28(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Συνοπτικά:

- Στο πρόγραμμα αναφέρθηκαν πρόσωπα δηλ. Λειτουργοί του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας (Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας) με δυσφημιστικό τρόπο, χωρίς να τους δοθεί με δίκαιο τρόπο το δικαίωμα να υποβάλουν τις θέσεις τους
- Στο πρόγραμμα αναφέρθηκαν προσωπικές λεπτομέρειες ανήλικου ατόμου.

5. Στις **27.10.2023**, μεταξύ των ωρών 06:40 - 09:30, ο οργανισμός μετέδωσε ρεπορτάζ/θεματολογία εντός του προγράμματος «Πρωτοσέλιδο», **κατά τη διάρκεια του οποίου δημοσιοποιήθηκε όνομα και άλλες πληροφορίες ανήλικου που εμπλέκεται σε δικαστική διαδικασία με τρόπο που δυνατόν να οδηγεί σε αποκάλυψη της ταυτότητάς του**, κατά παράβαση του **καν. 32(3)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Ο οργανισμός με επιστολή του Διευθύνοντος Συμβούλου του ημερομ. 18.12.2023 (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'**) υπέβαλε τις θέσεις του. Επιγραμματικά και επί της ουσίας, φαίνεται ότι ο οργανισμός κατανοεί ότι καταπατήθηκαν κάποια από τα δικαιώματα του ανήλικου, εξαιτίας αναφορών κατά τη διάρκεια του επίδικου ρεπορτάζ, καταθέτει ωστόσο θέσεις με τις οποίες προσπαθεί να δικαιολογήσει την ενέργειά του αυτή. Σημαντικό στοιχείο που αναφέρει ο οργανισμός στην ανωτέρω επιστολή του είναι ότι δόθηκε δικαίωμα παρέμβασης εντός του προγράμματος σε Λειτουργό των Κοινωνικών Υπηρεσιών, **μετά ωστόσο την προβολή του επίδικου ρεπορτάζ**.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά της υπό εξέταση υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού, και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος, κρίνουμε ότι:

Στις **27.10.2023**, μεταξύ των ωρών 06:40 - 09:30, ο οργανισμός μετέδωσε ρεπορτάζ/θεματολογία εντός του προγράμματος «Πρωτοσέλιδο», το οποίο *δεν διεπόταν από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου ατόμων*, κατά παράβαση του **άρθρου 26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Στις **27.10.2023**, μεταξύ των ωρών 06:40 - 09:30, ο οργανισμός μετέδωσε ρεπορτάζ/θεματολογία εντός του προγράμματος «Πρωτοσέλιδο» *χωρίς να διασφαλίζει σεβασμό προς τον ιδιωτικό βίο, την επαγγελματική ή άλλη συναφή δραστηριότητα προσώπων τα ονόματα των οποίων μεταδόθηκαν και για τα οποία έγιναν αναφορές ή μεταδόθηκαν στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αναγνώριση της ταυτότητάς τους*, κατά παράβαση του **καν. 21(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Στις **27.10.2023**, μεταξύ των ωρών 06:40 - 09:30, ο οργανισμός μετέδωσε ρεπορτάζ/θεματολογία εντός του προγράμματος «Πρωτοσέλιδο» *χωρίς να διασφαλίσει ότι πρόσωπα που αναφέρονται σε αυτό απολαύουν δίκαιης συμπεριφοράς*, κατά παράβαση του **καν. 28(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Στις τις **27.10.2023**, μεταξύ των ωρών 06:40 - 09:30, ο οργανισμός μετέδωσε ρεπορτάζ/θεματολογία εντός του προγράμματος «Πρωτοσέλιδο», *κατά τη διάρκεια του οποίου δημοσιοποιήθηκε όνομα και άλλες πληροφορίες ανηλίκου που εμπλέκεται σε δικαστική διαδικασία με τρόπο που δυνατόν να οδηγεί σε αποκάλυψη της ταυτότητάς του*, κατά παράβαση του **καν. 32(3)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Σε ό,τι αφορά στο υποστοιχείο 2, το οποίο αφορά στη μετάδοση ρεπορτάζ/θεματολογίας εντός του προγράμματος «Πρωτοσέλιδο», μεταξύ των ωρών 06:40 - 09:30 στις **27.10.2023**, και την πιθανή παράβαση του **άρθρου 26(2)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), λαμβανομένου υπόψη ότι πράγματι δόθηκε δικαίωμα παρέμβασης σε λειτουργό των Κοινωνικών Υπηρεσιών μετά το τέλος του ρεπορτάζ, η Αρχή κρίνει ότι δεν στοιχειοθετείται οποιαδήποτε παράβαση.

Η Αρχή εξέτασε προσεκτικά τις θέσεις/ισχυρισμούς του οργανισμού, όπως αυτές εκφράστηκαν στην ανωτέρω επιστολή του και σημειώνει τα ακόλουθα:

Η Αρχή λαμβάνει σοβαρά υπόψη τη δήλωση του οργανισμού, όπως αυτή εκφράζεται στη σελ. 2 παρ. 5 της επιστολής του, ότι «κατανοούμε ότι λόγω του ρεπορτάζ πιθανόν κάποια δικαιώματα του παιδιού (προσωπικά δεδομένα – ίσως και ιατρικό απόρρητο) να καταπατήθηκαν».

Στη συνέχεια, στην ίδια παράγραφο ο οργανισμός προσθέτει ότι «Το κράτος, όμως, καταπατεί θεμελιώδη δικαιώματα αυτού του παιδιού από τη μέρα της γέννησής του, είναι παντελώς απών και άπραγο για να επιλύσει τα προβλήματά του και ουδείς έχει τιμωρηθεί, εκτός βέβαια από το ίδιο το παιδί! Είναι υποκρισία να μιλούμε για καταπάτηση αυτών των δικαιωμάτων όταν γνωρίζουμε όλοι την κατάσταση στην οποία βρίσκεται, τη δυνατότητα που είχε και έχει να αλλάξει η ζωή του και κυρίως την πρόθεση του καναλιού.» Η Αρχή δεν κάνει αποδεκτό το συλλογισμό του οργανισμού με τον οποίο φαίνεται να δικαιολογεί την ενέργειά του. Ο οργανισμός όφειλε να είναι πιο προσεκτικός, αποφεύγοντας να μεταδώσει οποιαδήποτε στοιχεία αφορούν στο ανήλικο άτομο (όνομα, ιατρικά δεδομένα), αλλά και ονόματα λειτουργών του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας και σε καμία περίπτωση δεν νομιμοποιείται η παραβίαση του πιο πάνω Νόμου και Κανονισμών, υπό το φως των καλών προθέσεων των οργανισμών.

Η Αρχή επιθυμεί να ξεκαθαρίσει ότι δεν θεωρεί εσφαλμένη τη δημοσιογραφική κάλυψη της υπόθεσης από τον οργανισμό. Αυτό που κρίνεται είναι ο τρόπος κάλυψης του θέματος, ο οποίος πρέπει να είναι δεοντολογικός. Η κάλυψη του θέματος, αλλά και όλων όσων ο οργανισμός φαίνεται ότι επιθυμούσε να θίξει με την προβολή του, μπορούσε να γίνει και χωρίς την αναφορά λεπτομερειών για την υγεία του ανήλικου, χωρίς την ανακοίνωση του ονόματός του με κίνδυνο την αποκάλυψη της ταυτότητάς του, αλλά και χωρίς τη χρήση ονομάτων λειτουργών του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, κατά τρόπο που να παραβιάζονται η αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας, της τιμής, της υπόληψης, του ιδιωτικού βίου και της επαγγελματικής δραστηριότητας των ατόμων αυτών, καθώς και κατά τρόπο που δεν διασφαλιζόταν ορθή και αξιοπρεπής συμπεριφορά απέναντι στα πρόσωπα αυτά. Ο οργανισμός, οφείλει μεν να υπηρετεί το στόχο της ενημέρωσης, της πληροφόρησης και του προβληματισμού της κοινής γνώμης, χωρίς ωστόσο να υπεισέρχεται στη μετάδοση αχρείαστων πληροφοριών, που έχουν ως αποτέλεσμα την παραβίαση του πιο πάνω Νόμου και Κανονισμών.

Σε ό,τι αφορά στις θέσεις του οργανισμού όπως αυτές εκφράζονται στη σελ. 2 παρ. 6 της επιστολής του και στη σελ. 3, παρ. 1 – 4 της επιστολής του, όπου πληροφορεί την Αρχή πως δόθηκε δικαίωμα στο Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας να υποβάλει τις θέσεις του, σημειώνονται τα ακόλουθα:

Η Αρχή προέβη σε εκ νέου παρακολούθηση όλου του προγράμματος «Πρωτοσέλιδο», ημερομ. 27.10.23 και διαπιστώθηκαν τα εξής: Οκτώ (8) λεπτά μετά την λήξη του επίδικου ρεπορτάζ και ενώ μεσολάβησε άλλη θεματολογία εντός του προγράμματος «Πρωτοσέλιδο», προβλήθηκε παρέμβαση της Λειτουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών, κας Φαίδρας Κωνσταντίνου. Η παρέμβαση είχε διάρκεια έξι (6) λεπτά. Ως εκ τούτου, προκύπτει ότι δόθηκε αρκετός χρόνος στην κα Κωνσταντίνου να απαντήσει ορισμένα ερωτήματα που προέκυψαν από το ρεπορτάζ, αλλά και για να απαντήσει ερωτήσεις που τέθηκαν κατά τη διάρκεια της παρέμβασής της.

Ως εκ τούτου, η Αρχή αντιλαμβάνεται ότι πραγματοποιήθηκε ενέργεια διασφάλισης της αντικειμενικότητας και της πολυφωνίας εκ μέρους του οργανισμού. Σημειώνεται φυσικά, ότι το επίδικο ρεπορτάζ θα ήταν αρτιότερο εάν η εν λόγω ενέργεια περιλαμβανόταν στο πλαίσιο του επίδικου ρεπορτάζ και όχι οκτώ (8) λεπτά μετά τη λήξη του.

Ο οργανισμός, στην παρ. 5 της σελ. 3 της επιστολής του, μεταξύ άλλων αναφέρει πως «Ως δημοσιογράφοι, όταν ήρθε στην αντίληψή μας ότι η κατάσταση αυτή συνεχίζεται, ότι οι απηρχαιωμένες και ανεπαρκείς νομοθεσίες και κανονισμοί δεν λύνουν ολιστικά τα θέματα προστασίας όλων των παιδιών και των δικαιωμάτων τους και ειδικότερα των παιδιών υπό τη νομική φροντίδα του κράτους, όπως είναι το συγκεκριμένο, αποφασίσαμε να ερευνήσουμε και να βγάλουμε ξανά στην επιφάνεια το θέμα μήπως και γίνει κάτι επιτέλους.».

Αναφορικά με τα ανωτέρω, η Αρχή επισημαίνει ότι η εξέταση των συγκεκριμένων παραβάσεων εναντίον του οργανισμού, σε καμία περίπτωση δεν υπονοεί ότι τέτοια θέματα πρέπει να παραμένουν στην αφάνεια. Σαφώς οι οργανισμοί έχουν υποχρέωση να τα προσεγγίζουν και να τα προβάλλουν, και σαφώς η Αρχή χαιρετίζει προσπάθειες ερευνητικής δημοσιογραφίας, χωρίς ωστόσο αυτές να παραβιάζουν τον πιο πάνω Νόμο και Κανονισμούς.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιόν της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών θέσεων του οργανισμού, καθώς τη φύση, τη βαρύτητα, τη σοβαρότητα και τη διάρκεια των παραβάσεων αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό κυρώσεις, για τις παραβάσεις που έγιναν στις **27.10.2023**, ως ακολούθως:

- Για την παράβαση του **άρθρου 26(1)(ε) (υποστοιχείο 1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), **την κύρωση της Προειδοποίησης.**

- Για την παράβαση του **καν. 21(3) (υποστοιχείο 3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), δεν επιβάλλεται κύρωση λόγω ομοιότητας γεγονότων και συστατικών στοιχείων με το υποστοιχείο 1.
- Για την παράβαση του **καν. 28(1) (υποστοιχείο 4)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), δεν επιβάλλεται κύρωση λόγω ομοιότητας γεγονότων και συστατικών στοιχείων με το υποστοιχείο 1.
- Για την παράβαση του **καν. 32(3)(δ) (υποστοιχείο 5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), **την κύρωση της Προειδοποίησης.**

Αναφορικά με το υποστοιχείο 2 του Πίνακα Α' ημερομ. 6.12.2023, που αντιστοιχεί στο **άρθρο 26(2)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), η Αρχή αποφάσισε ότι **δεν στοιχειοθετείται παράβαση.**

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό να είναι πιο προσεκτικός στο μέλλον, καθώς στην περίπτωση που τυχόν θα υποπέσει σε παρόμοιας φύσεως παραβάσεις, δε θα επιδείξει την ίδια επιείκεια.

(ΡΟΝΑ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου